

## Eksempler på lekpregede læringsaktiviteter



Illustrasjon: Pixabay.com

### Eksempel 1 – Sorteringsaktivitet

*Ute: planter, blader, kongler, steiner, skjell, sportegn etter dyr, småkryp...*

*Inne: leketøy, geometriske figurer, plastbrikker, bøker, .....*

I denne aktiviteten utforsker og sorterer barna et gitt materiale på ulike måter. Barna velger selv kriterier og de må beskrive sorteringen til hverandre.

- Se etter likheter og ulikheter
- Beskrive egenskaper
- Stille spørsmål til hverandre
- Utforske mulige mønstre

**Stikkord: Sortere, utforske, observere, beskrive, sammenligne.**

Vil du lese mer om sortering og hvordan sorteringsaktiviteter kan brukes til å inspirere barna til å utforske naturen? Gå inn på: <http://realfagsloyper.no/barnehage/leike-og-laeringsmiljo/modul-2-sortering-utandors>

### Eksempel 2 – Bildelotto/Memory

I denne aktiviteten samarbeider elevene i grupper på ca. 4 elever. Hver gruppe får et sett med bildekort som viser begreper/fenomener innenfor et tema dere har jobbet med. Til hvert bildekort er det et tilhørende ordkort eller forklaringskort som beskriver fenomenet på bildet. Klipp ut (og ev. laminér) bildekortene og ord-/forklaringskortene, og la gruppene sette bilder og tilhørende ord/forklaringer sammen.

En annen variant, som er egnet dersom elevene ikke kan skrive ennå, er å gi gruppene et sett ulike bildekort og be dem sortere dem ut fra hvilke bilder de mener hører sammen. Læreren kan enten gi sorteringskriterier eller la gruppene prøve å finne fram til, og begrunne, ulike måter å sortere på.

**Stikkord: Sortere, forklare, begrunne.**

### Eksempel 3 – Kims lek

Legg fram 10-15 gjenstander på et bord. Velg gjenstander som passer til tema for undervisningen. Gjenstandene kan være knyttet til et tema dere har jobbet med, eller et tema dere skal i gang med. Aktiviteten passer dermed både som oppsummering av et tema, og som introduksjon til et nytt tema.

- Elevene bruker et minutt på å memorere gjenstandene før du dekker dem med en duk og fjerner en av gjenstandene.
- Vis gjenstandene igjen. Klarer elevene å se hvilken som mangler?
- Dekk til gjenstandene igjen. Hvor mange av dem klarer de å huske til sammen?



Foto: Forskerfrø.no

På Forskerfrø.no beskrives det hvordan aktiviteten kan gjøres ved å bruke små gjenstander som barna har funnet i naturen og samlet i hver sin skattkiste.

**Stikkord:** Memorere, anvende kunnskap/aktivere forkunnskaper, konkretisere, visualisere.

### Eksempel 4 – Jakten på mengden 5

Oppgaven egner seg godt som uteaktivitet, og mengden kan selvsagt varieres. Del elevene i par eller grupper og be dem finne 5-mengder av ulike slag. For eksempel 5 steiner, 5 kongler, 5 skjell, 5 planter, 5 blader, 5 kvister, 5 pinner. Hensikten er å samle 5-mengder av ulike ting og få barna til å reflektere over hvordan de definerer hva som hører sammen i en mengde. Det er også nyttig å få dem til å reflektere over hvordan de representerer mengden 5, og om de gjenkjenner en slik mengde uten å telle.

Aktuelle spørsmål kan være:

- Hva er likt og forskjellig med gjenstandene i mengden?
- Er det mulig å finne flere gjenstander slik at det blir to eller flere 5-mengder? I så fall, hvordan?
- Hvordan vil du plassere gjenstandene slik at mengden er lett å telle/se?
- Kan du vise flere måter å gruppere mengden på?
- Hva har mengdene til felles? Hvordan kan vi se det?

**Stikkord:** Telle, sortere, kategorisere, observere, sammenligne, representere, forklare, begrunne.

## Eksempel 5 – Jakten på bokstaver og tallsymboler i naturen

Har du oppdaget at naturen er full av bokstaver og tall? Sommerfuglen har en hvit c under vingene. Bregnen strutseving ser ut som tallsymbolet 9. Gå ut og let etter alfabetets og tallenes former i naturen.



1. La elevene ta bilder av formene.
2. Be dem beskrive bildene slik at detaljene kommer fram.
3. Bildene kan presenteres på mange måter. Elevene kan for eksempel lage en plakat med en oversikt over alle bokstavene/tallsymbolene, en presentasjon i PowerPoint, eller de kan lage regnestykker med tallene og ord med bokstavene.

(naturfag.no.)

**Stikkord:** Gjenkjenne tallsymboler/bokstaver, utforske, observere, sammenligne, begrunne, presentere.

## Eksempel 6 – Forklar ordet/Alias

Skriv lapper med ulike begreper/fenomener dere har jobbet med i undervisningen. Elevene kommer fram etter tur, trekker en lapp og forsøker å forklare det som står på lappen for de andre, men uten å bruke ordet på lappen. Læreren kan gi små hjelpehint om nødvendig. Hvis eleven ikke kan lese ennå, kan et alternativ være å bruke bilder eller illustrasjoner av fenomenene på lappene eller å hviske oppgaven til eleven.

Del elevene i to eller flere lag, der laget som gjetter flest riktige oppgaver vinner. Eller la dem være alle mot alle, der den som gjetter riktig får være neste ut til å forklare. Elevene kan også gjøre aktiviteten i grupper på 4-5 elever.

**Stikkord:** Beskrive, konkretisere, forklare, assosiere, tolke, resonnerer.

## Eksempel 7 – Mimelek

Lag mimeoppgaver til elevene som er knyttet til et tema dere har jobbet med. Det må være begreper eller fenomener dere har gjennomgått og som elevene kjenner, og som det er mulig for dem både å mime og gjette.

Dere kan gjøre leken som en konkurranse mellom to eller flere lag, der laget som gjetter flest riktige oppgaver vinner, eller ved å samarbeide om å til sammen klare flest mulig oppgaver i

løpet av tiden dere har til rådighet. Elevene kan også gjøre aktiviteten i grupper på 4-5 elever.

Hvis dere i naturfag for eksempel har jobbet med å utforske og beskrive lokale plante- og dyrearter, kan eksempler på oppgaver være: *meitemark, skrukke troll, røtter, organisme, utforske, observere*.

For å gjøre det lettere for elevene, kan du veilede dem i gjetningen ved i forkant av mimeleken å notere en ordbank på tavla der løsningene på de ulike oppgavene står. Forklar at i hver av oppgavene er det et av disse ordene/fenomenene de skal fram til. Du kan selvsagt også gi små hint underveis hvis elevene står fast.

**Stikkord: Beskrive, konkretisere, forklare (uten å bruke ord), observere, tolke, assosiere, resonnerer.**

## Eksempel 8 – 30-leken

Denne aktiviteten lar elevene være fysisk aktive samtidig som de får repetert teori gjennom å besvare eller gjøre praktiske oppgaver. Skriv oppgaver på lapper som du laminerer og nummererer fra 1 til 30 (eller for eksempel 50 – du velger selv hvor langt leken skal gå). Lag hull på toppen og fest fast hyssing slik at lappene kan henges opp. Oppgavene på lappene tilpasses temaet dere jobber med.

- Fordel lappene mellom elevene, som henger dem rundt i terrenget. Jo mer lappene spres jo lengre må elevene løpe, og jo lengre tid tar leken.
- Del elevene i grupper på 3-5. Hver gruppe avtaler et kallesignal (dyrelyd).
- Gruppene kaster terning og må huske hva de får.
- Når du sier: Klar-ferdig-gå, starter gruppene å lete etter tallet terningen viste.
- Når gruppa finner tallet, bruker de kallesignalet til å samle gruppa. Sammen løser de oppgaven, løper tilbake til deg og får godkjent svaret. Hvis svaret er feil må de enten gå tilbake og løse oppgaven på nytt eller få veiledning av deg til å løse den. Hvis svaret er riktig får gruppa kaste terningen på nytt.
- De legger det nye tallet fra terningen sammen med tallet fra lappen de sist besøkte. Denne summen gir nummeret på neste lapp de skal lete etter. Eks. Fikk de 5 første gang og så 3, skal de nå lete etter lapp nummer 8. Slik fortsetter leken til første gruppe eller alle gruppene (avhenger av hvor mye tid dere har) har kommet over 30.
- Første gruppe over 30 har vunnet.

(natursekken.no)

**Stikkord: Samarbeide, regne, anvende kunnskap.**



Foto: Natursekken.no

## Eksempel 10 – Påstandsleken

- Del elevene i to lag og be en fra hvert lag komme frem. De to deltakerne stiller seg foran hver sin stol.
- Læreren kommer med ulike påstander. Påstandene kan være knyttet til et tema elevene har jobbet med, eller de kan brukes til å aktivere elevenes forkunnskaper om et nytt tema de skal i gang med.
- Det er om å gjøre for de to deltakerne å bli stående hvis de mener påstanden er riktig, og sette seg ned på stolen hvis de mener den er feil. Laget hjelper sin deltaker ved å vise tommel opp hvis de mener påstanden er riktig, og tommel ned hvis de mener den er feil.

Alternativt kan alle elevene være på samme lag, med bare én deltaker som kommer fram. De andre elevene veileder deltakeren ved å vise tommel opp hvis de er enige i påstanden fra læreren eller tommel ned hvis de er uenige. Flertallets overbevisning avgjør om eleven blir stående eller setter seg.

For hver påstand elevene har tatt stilling til, stopper du opp og lar dem diskutere hvorfor de er enige/uenige i påstanden og komme til enighet, før dere går videre til neste påstand.

**Stikkord:** Samarbeide, begrunne, forklare, anvende kunnskap/aktivere forkunnskaper.

## Eksempel 11 – Gjett innholdet i boksene

Del elevene i grupper på 3-4 elever. Hver gruppe får en eller flere bokser med hemmelig innhold. Gjennom å observere og utforske (riste på, lytte, veie) boksene, skal gruppene prøve å resonnerer seg fram til hva boksene kan inneholde. Først skal de lage hypoteser kun ut fra observasjonene sine. Deretter kan du gi dem noen ulike alternativer til mulig innhold som de vurderer, og som de bruker til å formulere nye hypoteser.

Målet med aktiviteten er ikke å gjette riktig, men å øve på å utforske, observere, beskrive, resonnerer, sammenligne og lage hypoteser.

Boksene kan for eksempel være to små pappkrus som er teipet sammen. Eksempel på mulig innhold er makaroni, småstein, tegnestifter, binderser e.l. Her er det mange muligheter. Det er supert å bruke ting som henger sammen med et tema dere har jobbet med eller skal i gang med. Du kan også la de ulike elevgruppene velge innhold i bokser som andre grupper skal gjette.

**Stikkord:** Utforske, observere, beskrive, resonnerer, lage hypoteser, begrunne, sammenligne.